

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pasteye Vande Calvinisten Ontdeckt Rakende het opnemen vande grontregghelen Der Oude Ketteren

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

V. Deel. Wat de Manichéen, ende met hun de Calvinisten, op dit
voorgaende argument van Augustinus, antwoordden.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34133

foodantghe / dat onfe teghen fprekers moeten be-
fchaemt ftaen / en fich ren onder gheben / indien f-
noch eenighe vzeefe Godts ende fchaemte heb-
ben.

3. Sept hy *lib 1. cap. 4.* Gaet nu heuen Juliane, ende
hout u als of ghe ufer en wift wat foo vele ende foo
groote leeraers segghen vande erfsonde / die dooz
hun hepligh leben / ende dooz het overftriden der
dwalinghen van huanne tijden / op 't heerlijckfte van
dese werlt ghefcheyden fijn / zet ghy-lieden te booz
fchijn quaeint.

4. Sept hy *lib 2. sub finem vande HH. Vaders.* Dooz
foodantghe planters / beproevers / bouwers / her-
ders / ende boester heeren is de h. kercke ghegroept
nae de tijden vande Apostelen.

V. DEEL.

Wat de Manichéen, ende met hun de
Calviniften, op dit voorgaende
argument van Augufti-
nus, antwoordden.

DE Manichéen fepden / ghelijck Auguftinus ghe-
rught *lib 1. de Actis cum felice cap 6.* Alle menfch
is leughenachtigh / Godt alleen is waerachtigh / de
fchryfturen Godts fpreken.

Dat is / ghelijck onfe Calviniften nu oock ghedue-
righlck roepen: De HH. Vaders zijn menfchen ge-
weest / f- kosten dwaelen.

Diet te min Auguftinus blyft hy het zijne / ende
feght *lib. 2. cap. 7.* teghen den Pelagiaen Julianus: An-
dien ghy nu fiet dat foo vele heplighen dit gheleert
hebben / 't ghene wy ter tijdt oock leeren / laet uwe
dwalinghe vaeren / leght uwe ftontigheyt af die
bol van facrillegie is / ghy zijt overtugghet op alle
kanten /

hanten / de ghetuyghenissen der HH. Vaders sijn
soo klaar als het licht.

Dan gaet Augustinus redenen gheben waerom
dat men nae de HH. Vaders moet lusteren 't zy
dat se de Schysmatische uitlegghen / 't zy dat se haere
eigen leeringhen voorsstellen.

Eerst seyt hy *lib. 2. contra Iulian. cap. 10.* Het sijn HH.
Vaders gheweest / doozluchtigh in de H. Kercke/
welcaren in de HH. Schysmen / die Godt heeft
gemaect Heplighe Tempels.

2. Sept hy *lib. 1. cap. 4* Het sijn de leeraers van de
Kercke / die een Hepligh leven gheleert hebben/
die de dwalinghen van hunne tijden te niere hebben
ghedaen / ende op 't heerlyckste upt dit leven ghe-
leert sijn

Hier op vraecht Augustinus: Sijn dan de HH. Va-
ders allegaer blindt / ende de Pelagianen klaet sien-
de: Wel hoe? sullen dan de duysternissen / licht / en
het licht / duysternissen ghenoemt worden?

De eerste reden dan waerom dat men de out ba-
ren meer als de ketters moet hooren treckt Au-
gustinus upt hunne Hepligheyt / weerdighheyt / ghe-
leert / ende ervarentheyt in de HH. Schys-
men.

Sijne tweede reden stelt hy in 't selve boeck en-
de Capittel / segghende: Niemand en kan segghen
dat de Vaders d'eene ofte de andere partij ghefa-
lisseert hebben / aenghesien dat'er vele gheschre-
ven hebben van soodanighe stucken van de welcke
op hunne tijden gheene questie en was. By exem-
pel als den H. Cyrillus Hierosolomitanus *Catech. Mystag.*
4. seide: Christus heeft het water verandert in wijn/
en sal hy niet weerdigh sijn ghelooft te worden dat
op den wijn heeft verandert in bloed? het ghene
voort schijnt te sijn / en is gheen broodt / al-hoe-wel
het soo schijnt te sijn aen den sinack. Ende den H.
Iohannes Chrysostomus *Hom. 24. in 1. Corinth.* Het ghene
in den Kelch is / is het selve dat upt de zijde Christi
ghelooft is.

Wese ende andere Vaders hebben soo gheleert eer
de

de Calvinisten opt in de werelt waren/ verbolgheng/
 eert der opt questie was/ of Christi Licham en Bloet/
 wesentliċk / ofte alleen figuerliċk in 't H. Sacra-
 ment teghenwoozdigh was: soo en kosten sy dan/
 seght Augustinus, nochte niet spreken upt Passie/
 nochte tot boozdrel van d'ene ofte de andere par-
 tie / de wijle daer gheene partijen en waren / soo
 hebben sy dan nae de waerheyt ghesproken.

De derde ende krachtighste reden van Augustinus,
 is dat de H. Vaders ghesproken hebben upt eenen
 mont / ende upt het al-gemeen ghevoelen van de
 heele H. Kercke.

Soo seght hy op de hooghemelde plaetse: Sy
 hebben gheleert 't ghene sy van andere gheleert
 hadden / sy hebben aen de kinders overghelevert 't
 ghene sy vande Vaders hadden ontfanghen.

Wederom *lib. 1. cap. 5.* sprekende teghen den Pela-
 gien Julianus: Hoozt ghy wel / seyt hy / dat-se alle-
 gaer upt een herte / upt eenen mont / ende upt een
 gheloof spreken / ende dat dit het Catholijck ghe-
 loof is 't welck met eenstemmighe ghetuyghenis-
 sen bevesticht wort?

Hier upt maecht Augustinus *lib. 2. cap. 1.* dese slot-re-
 den: De Christenen moeten de spreken van de H. Vaders
 stellen booz de pdele nieuwigheden der ket-
 teren / ende liebet die aenhanghen als dese.

Item *Cap. 9.* Soodanighe groote mannen / lee-
 ren / volgheng het Catholijke gheloof 't welck dooz
 de heele werelt berheyt is / dat dit of dat waerach-
 tigh is / op dat de kroose ende bedysegghelijche nieu-
 wigheyt van de ketters ghemozset werde dooz
 de autoriteyt alleen van de ghene / van de wel-
 ke de waerheyt selve ghetuyghet dat-se dooz hem
 spreccht.

Hier in dan bestaet de kracht van dit heel argu-
 ment Augustini: Men gesien dat de out Vaders / hee-
 lighe / werdighe / gheleerde / ende wel erbare
 mannen gheweest sijn in de Schrifture / aen-
 sien dat-se niet ghesproken en hebben upt Passie/
 noch booz d'ene noch booz de andere partij / aen-
 gesien

ghesien dat-se ghesproken hebben upt eenen mont/
ende volghens het alghemeen gheboelen van d'hee-
re werelt: Wie sal soo dwaes ende sot zyn die liever
sal lusteren nae de nientwe leere der ketteren / en-
te kunne uitlegginghen van de Schryfture / als nae
die van de H. Vaders?

VI. DEEL.

Hoe de Pelagianen dit argument,
ghelijck oock de Calvinisten
nu doen, voorders soch-
ten 't ontvluchten.

De Pelagianen seydten hoort eerst dat oock de H.
Vaders onder molken anderen verschepten van
ghene waeren / oversulcx dat-men op hun niet en
loft vast gaen.

Dit argument hebben de Calvinisten van de Pela-
gianen oock afgeleent.

Maer Augustinus lib. 1. cont. Julian. cap. 6. antwoort
hier op: 't is waer / seyt hy / sommighen hebben de
gheloesie ende b. ste beschermeren van de Catholijke
Religie verschepten van opinie gheweest / ende den
reinen heeft wat ketters en waerachtighers gheseyt
van eenighe sake / als den anderen / maer dit was
in soodanighe questien die de fondamenten van het
gheloof niet en raechten.

Hier teghen seydten de Donatisten, ghelijck oock de
Calvinisten nu doen / dat sommighe Vaders niet'er
baet hadden ghescreven teghen het al-gheincen ghe-
boelen / oock in de fondamenten van het gheloof:
ondert andere den H. Cyprianus, met een concilie van
80. Bisschoppen / die leerden / dat-men de ghene die
van de ketters ghedoopt waeren / wanneer sy sich
tot de Catholijke Kercke begaben / hoort de tweede
reys moest doopen.